

Praktische oplossingen zijn bij klimaatactivisten taboe. Het gaat erom dat we zondaars zijn en dat we gestraft moeten worden

Posted on 13 augustus 2026 by Gastauteur

*Door Rik Torfs**

Misschien vergis ik mij, het zou niet de eerste keer zijn, maar de heisa over het klimaat gaat haast altijd over iets anders. Voor Greta Thunberg is ze een instrument om de samenleving een ander maatschappijmodel op te dringen. Zonder kapitalisme. Met voltijds gelukkige mensen. Gaza zit mee in het pakket. Als het daar beter wordt, koelt de hele planeet af. Tot zover de politieke dimensie van de klimaatcrisis. Maar er is er een andere: de religieuze.

Zoals sommigen vermoeden, ben ik katholiek. Geen voorbeeldige. Zo ben ik nooit enthousiast geweest over het sacrament van de biecht. Ik schortte mijn praktijk dienaangaande op tijdens mijn schooltijd en ik herinner me precies wanneer. Met

alle vierde klassen van het Lierse Sint-Gummaruscollege woonden we enkele keren per jaar een eucharistieviering bij, met net daarvoor gelegenheid tot persoonlijke biecht.

Er waren vier biechtvaders: de directeur, de prefect, mijn klastitularis en een vreemde biechtvader, een onbekende die voor de gelegenheid van de straat werd geplukt. Op een keer was de vreemde biechtvader ziek. De andere drie leken me geen optie. Ik kende ze persoonlijk, hun tics inbegrepen. Theologen kunnen daartegen inbrengen dat de priester tijdens de biecht in de persoon van Christus handelt en het geen belang heeft wie hij is als persoon. Mooie gedachte, maar niets voor mij. Zoals ik ook geen fan ben van vertrouwenspersonen die ik niet vertrouw.

Schuldgevoel

En toch, de biecht is terug! Bij jongere behoudende katholieken, dat zeker. Maar ook in het klimaatdebat zijn de mechanismen van de katholieke biecht springlevend.

Alles begint met schuldbewustzijn. Dat hoort elk mens te hebben, koste wat het kost. Precies daarom zijn pragmatische oplossingen verfoeilijk. Airco's installeren of de stad ontvluchten naar het platteland. Nog erger zijn de onverlaten die de klimaatverandering aangrijpen om wijngaarden te planten aan de oevers van de Maas. In de ogen van klimaatactivisten zijn pragmatici gewetenloos. Lijkenpikkers als het ware. En niet in staat hun eigen zondigheid onder ogen te zien.

Schuldgevoel is immers nodig. Want wie dat niet heeft, kan geen berouw vertonen. En precies dat is noodzakelijk om vergeving van zonden te verkrijgen.

Het essentiële karakter van berouw wordt in onze ontkerstende tijden weleens over het hoofd gezien. Vaak hoor je zeggen dat biechten gemakkelijk is. Je doet de vreselijkste dingen, duikt even een biechtstoel in en klaar is kees. Maar zo gaat het niet. Wie geen berouw vertoont, komt niet in aanmerking voor de absolutie, voor de vergeving van de zonden.

Daarom doen klimaatactivisten er alles aan om ons ervan te overtuigen dat al die bosbranden en hittedoden onze schuld zijn. Dat wij het zijn die oude mensen laten sterven en als morele pyromanen de bossen vuur doen vatten. Allemaal, ja allemaal, hebben wij doden op ons geweten. Een vervelend uitgangspunt.

Penitentie

Toch is er een oplossing. Als we berouw hebben (of minstens tonen) is vergiffenis mogelijk. Wel moeten we een straf aanvaarden, de penitentie. Traditioneel waren dat een acte van berouw en enkele gebeden. Of verre bedevaarten. Ze herstelden de aangerichte schade niet echt. Soms kón dat ook niet, bijvoorbeeld wanneer het overspel bedreven of de moord begaan was. Dan bleef er ruimte voor een straf die geen rechtstreeks nut had, maar wel pijn deed.

Die straffen bestaan ook vandaag. Klimaatactivisten pleiten bijvoorbeeld voor meer openbaar vervoer, een collectieve sanctie zonder naspeurbare positieve gevolgen. Of voor het verdwijnen van kerncentrales, ondanks de klimaatschade. Ook het overbrengen van de chemische nijverheid naar andere continenten kan een armoede scheppende tuchtiging zijn. Of, voor huiseigenaren, het aangaan van een nieuwe lening – de vorige was net afbetaald – om hun woning aan recente, strengere normen aan te passen.

Wordt het klimaat daardoor beter? Vaak nauwelijks of niet. En dat is minder belangrijk. Wat telt, is dat de straf duidelijk voelbaar is. Dat ze pijn doet.

Principes eerst

Een illustratie hiervan is de installatie van airco's in klinieken en bejaardenhuizen. Een goed idee, toch? Sommige klimaatactivisten vinden van niet. We mogen niet aan symptoombestrijding doen, luidt het. We moeten onze manier van leven helemaal omgooien, zodat het gauw weer kouder wordt. Dat ondertussen oude mensen sterven in kamertjes zonder airco, heeft minder belang.

Eerst de principes. De bestrijding van de zondigheid primeert, zelfs al vallen er tijdelijk slachtoffers. Een redenering die ook revolutionairen graag maken, als ze, op weg naar de ultieme heilsstaat, de *collateral damage* overschouwen.

Het mechanisme van de biecht heeft het sacrament overleefd.

En de vreemde biechtvaders van vandaag zijn streng en onrechtvaardig.

**Kerkjurist Rik Torfs is emeritus hoogleraar en oud-rector van de Katholieke Universiteit Leuven.*

Wynia's Week verschijnt 156 keer per jaar en wordt **volledig mogelijk gemaakt** door de donateurs. Doet u mee? [Doneren kan zo.](#) **Hartelijk dank!**